

Co-funded by
the European Union

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Kriminalistični vidiki in analiza primera trgovine z ljudmi v Sloveniji

Gradivo s spletnega učnega okolja Canvas

Danijela Frangež in Iza Kokoravec Povh

Ljubljana, 2025

Mednarodni projekt:	Erasmus+ projekt: Joint eStories: Journeys from Fear to Fair [JeS]
Financiranje:	ŠTEVILKA POGODBE 2022-1-FI01-KA220-HED-000087037
Partnerska država:	Slovenija
Partnerska institucija:	Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede
Vodja na UM FVV:	Danijela Frangež
Avtorici:	Danijela Frangež in Iza Kokoravec Povh
Datum:	16. 12. 2025
Kraj:	Ljubljana

Financirano s strani Evropske unije. Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije. Niti Evropska unija niti organ, ki je dodelil sredstva, ne moreta biti odgovorna zanje.

Kazalo

1	Opredelitev trgovine z ljudmi.....	4
1.1	Oblike trgovine z ljudmi	4
1.2	Značilnosti trgovine z ljudmi	5
2	Odkrivanje trgovine z ljudmi	8
3	Preiskovanje trgovine z ljudmi	8
4	Kazenski pregon in sojenje	8
5	Zaščita oseb z izkušnjo trgovine z ljudmi.....	9
6	Preprečevanje trgovine z ljudmi	10
6.1	Primeri preventivnih akcij	11
7	Analiza primera – prisilna poroka in služabništvo	13
7.1	Metode zbiranja podatkov.....	13
7.2	Zlata kriminalistična vprašanja	13
7.2.1	KAJ se je zgodilo?	13
7.2.2	KDAJ se je zgodilo?	14
7.2.3	KJE se je zgodilo?.....	14
7.2.4	KAKO se je zgodilo?.....	14
7.2.5	S ČIM se je zgodilo?	15
7.2.6	KDO je storilec?.....	15
7.2.7	ZAKAJ je storil dejanje?	15
7.2.8	S KOM je bilo storjeno dejanje?.....	15
7.2.9	PROTI KOMU je bilo storjeno dejanje?	15
7.3	Odkrivanje in preiskava.....	16
7.4	Proces nastanitve in pomoči žrtvi.....	16
7.4.1	Pobeg in prijava.....	17
7.4.2	Prva policijska obravnava in krizna namestitev	17
7.4.3	Prehod v varno namestitev	17
7.4.4	Priprava na sodni postopek	17
7.4.5	Reintegracija	17
7.5	Izhodišča za razpravo s študenti	18
7.6	Dodatne ideje za interaktivne naloge s študenti	18
8	Viri in literatura	20

1 Opredelitev trgovine z ljudmi

Trgovina z ljudmi je globalna oblika organizirane kriminalitete, ki temelji na izkoriščanju in zlorabi ljudi za finančni dobiček. Storilci pogosto zlorablajo ranljivost žrtev ter jih s prevaro, prisilo ali nasiljem silijo v različne oblike izkoriščanja, kot so prisilno delo, spolno izkoriščanje ali druge oblike suženjstva (Klun in Frangež, 2024; United Nations Office on Drugs and Crime, n. d.).

Po mednarodnem pravu je trgovina z ljudmi opredeljena kot novačenje, prevoz, dajanje zatočišča osebam, premestitev ali sprejemanje oseb z namenom njihovega izkoriščanja, pri čemer se uporabljajo metode, kot so prisila, ugrabitev, goljufija, zloraba moči ali ranljivosti, ter dajanje ali sprejem plačil za nadzor nad žrtvijo. Morebitna privolitev žrtve se ne upošteva, če je bila pridobljena z uporabo nedovoljenih sredstev (Zakon o ratifikaciji Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, 2004; Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ, 2011).

V Sloveniji je trgovina z ljudmi opredeljena kot kaznivo dejanje v 113. členu Kazenskega zakonika (2012, 2015, 2016, 2017, 2020, 2021, 2023). Zakon v prvem odstavku določa, da ni dovoljeno kupiti, prevzeti, nastaniti, prepeljati, prodati, izročiti druge osebe ali kakor koli razpolagati z njo, jo novačiti, menjavati, prenašati nadzor nad njo ali pri takšnih ravnanjih posredovati. V primerih, ko storilci uporabijo silo, grožnjo, ugrabitev, preslepitev, zlorabo položaja, druge oblike prisile, so člani hudodelske združbe za izvedbo takih kaznivih dejanj, je bilo z izvedbo dejanja pridobljena velika premoženjska korist, ali pa je bilo dejanje storjeno proti mladoletni osebi, gre za posebne oblike kvalificiranega kaznivega dejanja trgovine z ljudmi (Kazenski zakonik, 2012; Klun in Frangež, 2024).

1.1 Oblike trgovine z ljudmi

Trgovina z ljudmi zajema številne oblike izkoriščanja (Caplan idr., 2009; Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ, 2011; Ministrstvo za notranje zadeve, n. d. c; United Nations Office on Drugs and Crime, n. d.):

- **Spolno izkoriščanje** – vključuje prisiljevanje v prostitucijo ali druge spolne storitve z uporabo sile, grožnje ali izkoriščanjem ranljivosti;
- **Prisilno delo in delovno izkoriščanje** – osebe so prisiljene delati pod grožnjo kazni za malo ali brez plačila, pogosto v gradbeništvu, gostinstvu, kmetijstvu in industriji;

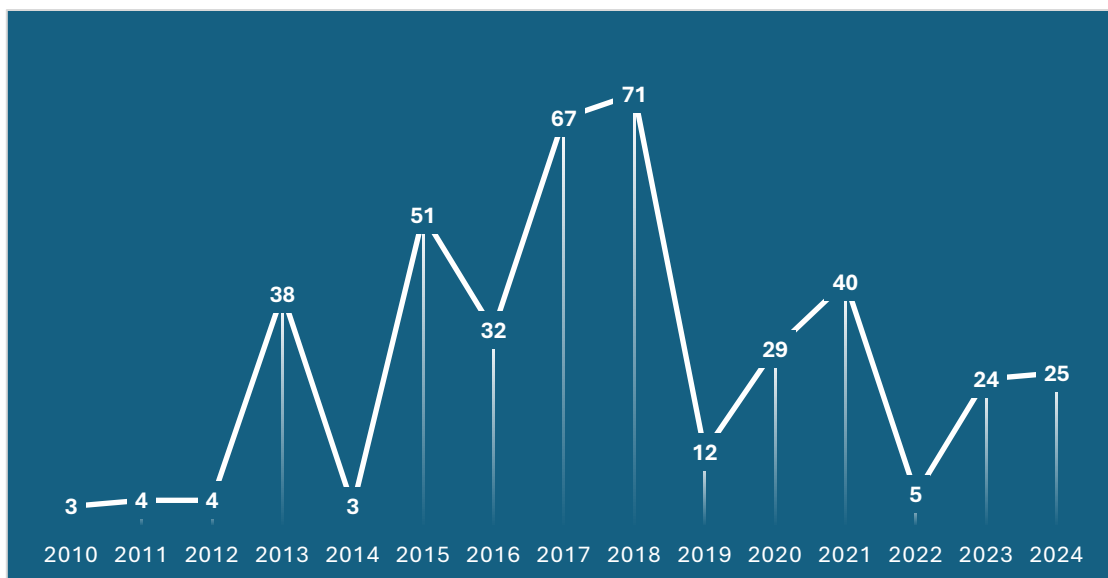
- **Služabništvo** – žrtve so ujeete v zasebnih gospodinjstvih v izkoriščevalskih situacijah, kjer za malo ali nič plačila opravljajo delo in gospodinjstvo – sem uvrščamo tudi prikrito služabništvo, kjer gre navidezno za prostovoljno pomoč, v resnici pa za nadzor in zlorabo;
- **Prisilno izvrševanje kaznivih dejanj** – žrtve so prisiljene v tatvine, preprodajo prepovedanih drog ali druge kriminalne dejavnosti;
- **Prisilno beračenje** – izkoriščanje oseb za pridobivanje denarja s prosjačenjem pod prisilo ali grožnjami;
- **Trgovina s človeškimi organi, tkivi in krvjo** – se loči na trgovino s človeškimi organi, tkivi in celicami ter trgovino z ljudmi z namenom odstranitve organov;
- **Trgovina z otroki** – vključuje spolno izkoriščanje, prisilno delo, prisilno beračenje, prisilno izvrševanje kaznivih dejanj, vojskovanje, prisilne poroke in nezakonite posvojitve.

V Sloveniji so najpogostejše zaznane oblike trgovine z ljudmi spolno izkoriščanje in prostitucija, sledijo prisilno delo, služabništvo, prisilno izvrševanje kaznivih dejanj, prisilno beračenje in prisilne poroke otrok, medtem ko trgovine s človeškimi organi, tkivi in krvjo v Sloveniji policija še ni zaznala (Frangž in Bučar Ručman, 2017; Kovač in Kos, 2023).

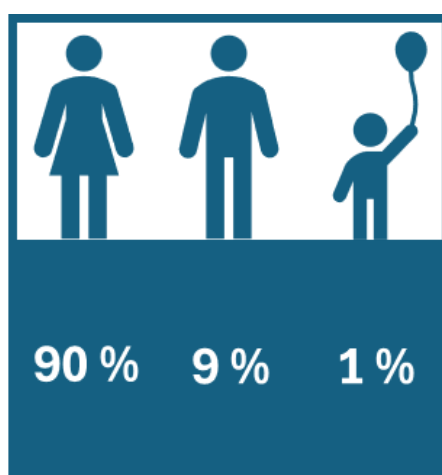
1.2 Značilnosti trgovine z ljudmi

Trgovina z ljudmi je pogosto posledica prepleta različnih dejavnikov, kot so revščina, brezposelnost, socialna izključenost, slabe gospodarske razmere, oboroženi konflikti ter omejen dostop do izobrazbe v izvornih državah žrtev. K razširjenosti tega pojava dodatno prispevajo korupcija, diskriminacija, marginalizacija in neenakost med spoloma (Klun in Frangž, 2024). Žrtve največkrat prihajajo iz socialno in ekonomsko ogroženih okolij. Med najranljivejšimi skupinami so otroci, mladostniki, ženske, migranti, begunci in brezposelni (Ministrstvo za notranje zadeve, n. d. c). Slovenija je na področju trgovine z ljudmi tranzitna, ciljna in v manjšem delu tudi izvorna država (Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi, n. d. c; Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2025).

Z grafa 1 je razvidno, da je policija v obdobju 2010–2024 obravnavala 409 kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Največ jih je obravnavala v letu 2018 (71), najmanj pa v letih 2010 (3) in 2014 (3).

Graf 1: Število obravnavanih kaznivih dejanj trgovine z ljudmi v Sloveniji v obdobju 2010–2024 (Ministrstvo za notranje zadeve, n. d. d; Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2025)

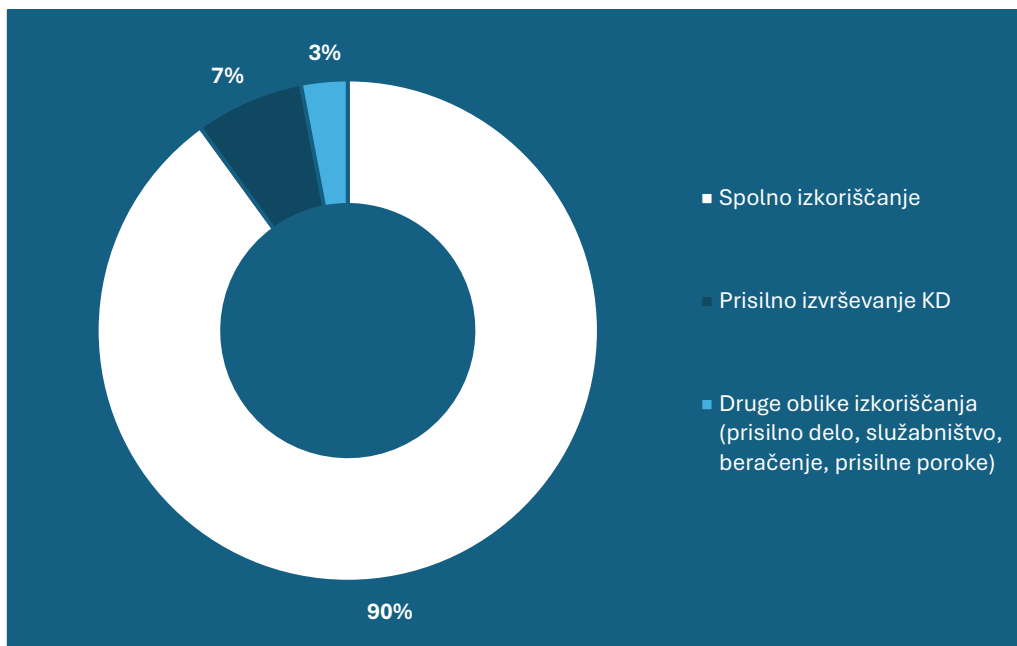

Slika 1: Struktura žrtev trgovine z ljudmi v Sloveniji v obdobju 2010–2023 (Ministrstvo za notranje zadeve, n. d. d, n. d. e)

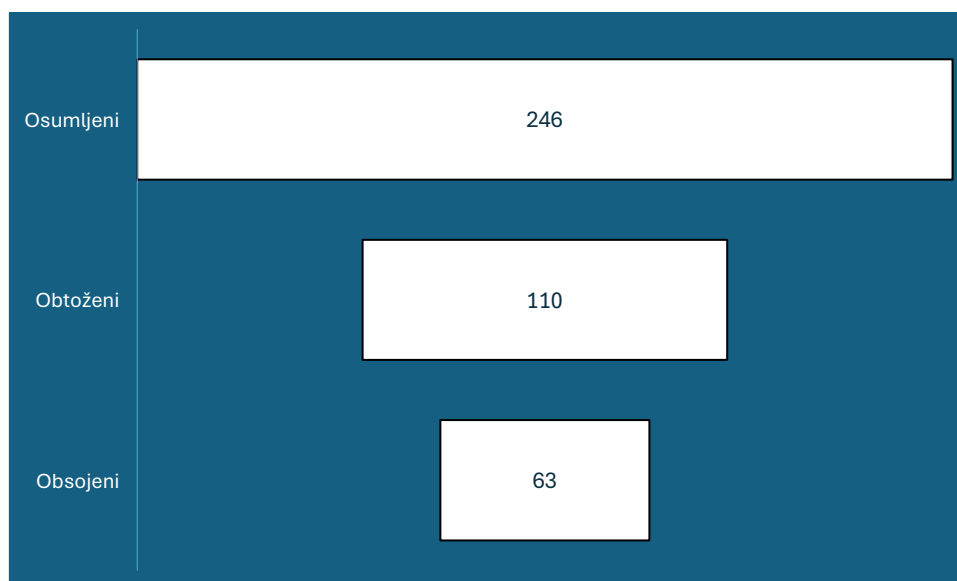
Slika 1 prikaže, da je bilo v Sloveniji od leta 2010 do leta 2023 prepoznanih 455 žrtev trgovine z ljudmi, od tega 90 % žensk, 9 % moških in 1 % otrok.

Največ žrtev je prihajalo iz Ukrajine, Srbije, Romunije, Dominikanske republike, Kitajske in Madžarske. Iz Slovenije je bilo 6 % žrtev.

Z grafa 2 je razvidno, da je bilo v obdobju 2010–2022 od oblik trgovine z ljudmi 90 % žrtev na področju spolnega izkoriščanja, 7 % žrtev prisilnega izvrševanja kaznivih dejanj in 3 % žrtev druge oblike izkoriščanja.

Graf 2: Žrtve posamezne oblike trgovine z ljudmi v Sloveniji v obdobju 2010–2022 (Ministrstvo za notranje zadeve, n. d. d)

Graf 3: Število osumljenih, obtoženih in obsojenih trgovine z ljudmi v Sloveniji v obdobju 2010–2023 (Ministrstvo za notranje zadeve, n. d. d, n. d. e)

Z grafa 3 je razvidno, da je bilo v obdobju 2010–2023 od 246 osumljencev 45 % obtoženih in 26 % obsojenih.

2 Odkrivanje trgovine z ljudmi

Trgovina z ljudmi se najpogosteje odkrije s proaktivnim delom policije, saj žrtve redko same podajo prijavo (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2023). K neporočanju prispevajo strah pred storilci, sram, travmatične izkušnje, nezaupanje v institucije ter nezavedanje lastne viktimizacije (Farrell idr., 2019). V primerih, ko vseeno pride do prijave, jo običajno podajo sosed, sorodniki ali redkeje žrtve same, ki pogosto želijo ostati anonimne zaradi strahu pred maščevanjem (Frelj, 2017). Med razlogi, zakaj žrtve ne poiščejo pomoči, so tudi grožnje, strah pred deportacijo in nizko zaupanje v institucije (Markelj idr., 2022; Šalamon, 2006;).

Dodatno oviro pri odkrivanju predstavlja uporaba sodobne tehnologije, ki trgovcem z ljudmi omogoča večjo anonimnost, šifrirano komunikacijo, širši doseg delovanja ter nadzor žrtev na daljavo. Tehnologijo uporabljajo tako pri novačenju in oglaševanju žrtev kot pri izsiljevanju, nadzoru žrtev in finančnem upravljanju svojih poslov. Zaradi tega policija aktivno sodeluje z zasebnim sektorjem in s spletnimi platformami, z namenom odkrivanja primerov, ozaveščanja javnosti in spodbujanja prijav (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2025).

3 Preiskovanje trgovine z ljudmi

Preiskovanje trgovine z ljudmi temelji na kombinaciji klasičnih in prikritih preiskovalnih ukrepov, kot so tajno opazovanje, sledenje, prisluškovanje, hišne preiskave in delovanje pod krinko (Frelj, 2017; Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2025). Preiskovalci se lahko izdajajo za stranke in obiskujejo prostore, kjer sumijo na izkoriščanje, redkeje pa delujejo pod krinko prostitutk, hostes ali maserk (Pajnik in Kavčič, 2007).

Pomembno vlogo pri preiskovanju imajo tudi nevladne organizacije, socialne službe in drugi deležniki, ki lahko policiji posredujejo ključne informacije (Farrell idr., 2019). Pomanjkanje dokazov ostaja ena glavnih ovir pri preiskovanju kakor tudi pregonu trgovine z ljudmi, saj so ti pogosto nezadostni za kazenski postopek. Žrtve, ki imajo ključno vlogo v takih postopkih običajno ne želijo sodelovati, medtem ko so priče redke ali pa je v njihovem interesu, da viktimizacija ostane skrita (Pajón in Walsh, 2018).

4 Kazenski pregon in sojenje

Ključno vlogo pri kazenskem pregonu imajo pričanja žrtev in prič, vendar so ta redka, priče na zaslišanjih včasih ščitijo obdolžence, kar je lahko posledica ustrahovanja ali strahu pred posledicami. Obdolženci pogosto zanikajo kazniva dejanja, odgovornost prelagajo na

žrtve ali trdijo, da gre za maščevanje, policijsko zaroto ali stare zamere. Tudi soobtoženci pogosto zanikajo kazniva dejanja, v nekaterih primerih pa so soobtožene ženske pripravljene prevzeti vlogo prostitutk, da bi se izognile obsodbi (Pajnik in Kavčič, 2007).

Sodni postopki so dolgotrajni, saj od ovadbe do pravnomočne sodbe v povprečju mine več kot pet let. Razlogi za to so izmikanje pričanju, težave pri iskanju prič, veliko število vpletenih oseb in številne pritožbe. Do obsodilnih sodb pogosto ne pride zaradi pomanjkanja dokazov, spremembe izjav prič, zastaranja postopka, umika obtožnic ali nepravilnosti pri pridobivanju dokazov. Tudi ko so sodbe izrečene, gre večinoma za pogojne kazni (Pajnik in Kavčič, 2007).

5 Zaščita oseb z izkušnjo trgovine z ljudmi

V Sloveniji sta za pomoč osebam z izkušnjo trgovine z ljudmi zadolžena Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, pri čemer sodelujeta z nevladnimi organizacijami, Društvom Ključ, Slovensko karitas in Slovensko filantropijo, ki to oskrbo izvajajo. Prav tako od leta 2003 obstaja Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi, ki skrbi za pripravo in izvajanje akcijskih načrtov, poroča Vladi RS ter pomaga nacionalnemu koordinatorju pri oblikovanju predlogov za učinkovitejše preprečevanje trgovine z ljudmi in podporo žrtvam.

Na začetku procesa nudenja pomoči je ključno, da se oseba prepozna kot žrtev, kar pa se pogosto ne zgodi brez posredovanja policije ali nevladnih organizacij (Tiegl, 2024). Osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi so sprva nameščene v krizno namestitev, ki se po potrebi nadaljuje z vključitvijo v program varne namestitve (Ministrstvo za notranje zadeve, n. d. a). Programi pomoči osebam z izkušnjo trgovine z ljudmi (Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi, n. d. b; Karitas, n. d.; Kovač, 2019; Ministrstvo za notranje zadeve, n. d. a; Tiegl, 2024):

- **Krizna namestitev (Slovenska karitas):** 30-dnevna oskrba v varnem okolju za nujno zaščito. Pomoč vključuje nastanitev, materialno pomoč, osnovno zdravstveno oskrbo, psihosocialno pomoč, prevajanje in pomoč pri vrnitvi v matično državo.
- **Varna namestitev (Društvo Ključ):** Zagotavlja varen prostor za osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi, ki sodelujejo s policijo. Nudi svetovanje, spremstvo na sodišče ali k zdravniku ter tedensko finančno pomoč. Del programa je tudi usposabljanje strokovnjakov.
- **(Re)integracija žrtev (Društvo Ključ):** Program podpira vključevanje oseb z izkušnjo trgovine z ljudmi v družbo s tečaji slovenščine, izobraževanjem, iskanjem zaposlitve in prostovoljnim delom. Pomoč vključuje tudi urejanje dokumentacije, iskanje stanovanja ter psihosocialno podporo.

- **Projekt PATS (Društvo Ključ):** Namenjen je azilantom, ki so žrtve trgovine z ljudmi ali spolnega nasilja. Vključuje informiranje, ozaveščanje in usmerjanje v podporne programe.
- **Podpora osebam v prostituciji (Društvo Ključ):** Ciljna skupina so osebe v prostituciji, ki so lahko tudi žrtve trgovine z ljudmi. Pomoč poteka osebno ali anonimno in vključuje psihološko podporo, krepitev zdravja ter pomoč pri izhodu iz prostitucije, če si to želijo.
- **Celostna oskrba MOL (Društvo Ključ):** Kratkotrajna, petdnevna krizna namestitev za posameznike, ki še niso uradno prepoznani kot žrtve, a potrebujejo nujno zaščito. Program financira Mestna občina Ljubljana.
- **Projekt Prava zveza (Društvo Ključ in partnerji):** Partnerski program, ki povezuje več organizacij (Legebitra, Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, javni zavod Mladi zmaji, DrogArt, organizacija Iz principa, Združenje za moč in Društvo za nenasilno komunikacijo). Namenjen je izobraževanju mladih o nasilju, prepoznavanju trgovine z ljudmi ter krepitvi sposobnosti ukrepanja. Vključuje tudi medsebojno podporo organizacij pri zahtevnejših primerih.

Žrtve trgovine z ljudmi lahko pomoč poiščejo pri Slovenski Karitas in Društvu Ključ.

6 Preprečevanje trgovine z ljudmi

Preventivne dejavnosti predstavljajo ključen del celostnega pristopa k obravnavi trgovine z ljudmi. Njihov namen je ozaveščanje tako splošne javnosti kot tudi tistih, ki sodijo med bolj ogrožene skupine in bi lahko postali žrtve. Pomemben poudarek je tudi na informiranju potrošnikov in uporabnikov storitev, v katere so prisiljene žrtve trgovine z ljudmi. Z izvajanjem preventivnih dejavnosti je cilj zmanjšati povpraševanje po tovrstnih storitvah in tako vplivati na zmanjševanje ponudbe in izkoriščanja. Pomemben del preventivnih ukrepov predstavlja tudi usposabljanje strokovnih delavcev, zlasti javnih uslužbencev, ki se pri svojem delu srečujejo s tovrstno problematiko (Ministrstvo za notranje zadeve, n. d. b).

Pomembna datuma

30. julij

Svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi

18. oktober

Evropski dan boja proti trgovini z ljudmi

6.1 Primeri preventivnih akcij

Projekt Da! življenju brez trgovine z ljudmi (2014–2016) – Društvo Ključ

Projekt je bil namenjen ozaveščanju mladih o nevarnostih trgovine z ljudmi. Poseben poudarek je bil na preprečevanju spolnega in drugega izkoriščanja ter prepoznavanju pasti, v katere lahko trgovci z ljudmi ujamejo otroke in mladostnike. V projekt so bili vključeni tudi fantje, ki so se učili prepoznavati vlogo žrtev in se zavedati svoje morebitne kazenske odgovornosti. Cilj projekta je bil mladim približati tematiko do te mere, da bi se znali zaščititi in pomagati drugim (Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi, n. d. d.).

Trgovina z ljudmi (2014) – Iz principa

Projekt je vključeval odprtje »človeške trgovine« v Ljubljani, kjer so mimoidoče nagovarjali z »živimi artikli« (npr. prostitutkami, prisilnimi berači), zapakiranimi v velike škatle, podobne otroškim igračam. Namen je bil opozoriti in ozvestiti javnost o problematiki trgovine z ljudmi (Iz principa, n. d.).

Slika 2: Primer "živega artikla" (Iz principa, n. d.)

Potujoča razstava »Moje sanje« (2015) – Društvo Ključ

Kampanja je delovala kot potujoča fotografska razstava, ki je gostovala v več slovenskih mestih in akademskih ustanovah ter prikazovala portrete romskih otrok in mladih v poklicih, o katerih so sanjali, a jih niso mogli doseči. Cilj razstave je bil ozaveščati javnost

o kršitvah človekovih pravic v nekaterih romskih skupnostih, vključno s prisilnimi porokami, spolnimi zlorabami, delovnim izkoriščanjem in trgovanjem z ljudmi (Frangež, 2024).

Boj proti trgovini z ljudmi: širjenje informacij je orožje proti izkoriščanju (2018) – Slovenska filantropija

Projekt je vključeval 12 informativnih delavnic, od katerih jih je bilo pet namenjenih strokovnjakom in prostovoljcem, ki sodelujejo z osebami, ki so zaprosile za mednarodno zaščito ali so jo že prejele. Preostalih sedem delavnic je bilo prilagojenih proslcem za mednarodno zaščito, otrokom in osebam, katerih prošnje so bile zavrnjene. Namen projekta je bil ozaveščanje teh skupin o trgovini z ljudmi ter prepoznavanje morebitnih žrtev, ki potrebujejo dodatno podporo in zaščito, ter njihovo usmerjanje k ustreznim organizacijam (Slovenska filantropija, n. d.).

Evropski dan boja proti trgovini z ljudmi 2024 – Društvo Ključ

Ob Evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi je bil organiziran strokovni posvet z naslovom »Zloraba otrok za prostitucijo v Sloveniji«. Na posvetu so sodelovali številni strokovnjaki, med njimi državni sekretar, ministrica za pravosodje, pedopsihiater, tožilci, vzgojitelji in policijski inšpektorji, ki so delili svoje izkušnje ter razpravljali o izzivih in možnih rešitvah za boljšo zaščito otrok (Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi, n. d. a).

V sklopu kampanje so posneli tudi video, ki ozavešča o problematiki trgovine z otroki.

Društvo Ključ prav tako ob dnevu Evropskega dneva za boj proti trgovini z ljudmi pogosto organizira brezplačen koncert.

7 Analiza primera – prisilna poroka in služabništvo

Povzetek:

Leta 2013 je 25-letni moški iz Slovenije skupaj s starši odpotoval v Makedonijo, kjer so s pomočjo posrednika izbirali dekleta za prisilno poroko. Družini izbrane mladoletnice so plačali 6.000 evrov, nato pa v njenem domačem kraju izvedli romsko poroko. Kmalu zatem so jo skupaj s storilčevo družino pripeljali v Maribor, kjer je bila prisiljena skleniti tudi uradno zakonsko zvezo. Po prihodu v Slovenijo je žrtev devet mesecev prebivala v stanovanju storilčeve družine. Tam je bila pod stalnim nadzorom, brez osebnih dokumentov, telefona in možnosti svobodnega gibanja. Opravljati je morala vsa gospodinjska dela in fizično delo zunaj doma, pogosto pa je bila prisiljena tudi v spolne odnose proti svoji volji. Ob tem je bila podvržena fizičnemu in psihičnemu nasilju, kaznovanju, pomanjkanju hrane in pijače ter omejevanju stikov z lastno družino. Dodatno je bila prisiljena v verske prakse, ki jih sama ni izvajala. Družina je želela popolnoma podrejeno osebo, ki bi opravljala gospodinjska opravila in skrbela zanje. Žrtev je priložnost za pobeg dobila, ko si je ob sprehodih z možem zapomnila pot do policijske postaje. Nekega dne je ostala sama v nezaklenjenem stanovanju, od koder je uspela pobegniti in se zatekla na policijo, kjer je podala prijavo.

7.1 Metode zbiranja podatkov

Analiza primera temelji na polstrukturiranem intervjuju, ki je bil izveden v okviru mednarodnega projekta Erasmus+ Joint eStories: Journeys from Fear to Fair (JeS), ki se izvaja na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru. Intervju z Društvom Ključ – centrom za boj proti trgovanju z ljudmi je bil izveden 31. 7. 2025 preko spletne platforme Zoom. Intervju je bil zvočno posnet in je trajal eno uro in osemnajst minut.

7.2 Zlata kriminalistična vprašanja

7.2.1 KAJ se je zgodilo?

Mladoletna državljanka Makedonije je bila kupljena s strani slovenske romske družine z namenom, da bi postala nevesta in hkrati služabnica. Po prihodu v Slovenijo je bila prisiljena v uradno poroko in kasneje izkoriščana v gospodinjstvu, kjer je morala opravljati vsa hišna in fizična opravila za sedemčlansko družino. Kaznivo dejanje je obsegalo odvzem osebne svobode, prisilno delo, spolno nasilje, nadzor nad komunikacijo, odvzem dokumentov in izolacijo žrtve. V primeru je moč zaznati različne oblike trgovine z ljudmi, kot so prisilna poroka, služabništvo, spolno izkoriščanje ter fizično in psihično nasilje.

7.2.2 KDAJ se je zgodilo?

Dogajanje se je začelo leta 2013, ko je storilec s staršema odpotoval v Makedonijo in tam kupil dekle. Izkoriščanje je potekalo v letih 2013 in 2014, ko je žrtev bivala v Sloveniji. Žrtev je pobegnila in naznanila kaznivo dejanje v začetku leta 2014, ko je bila podana tudi kazenska ovadba.

7.2.3 KJE se je zgodilo?

Kaznivo dejanje se je odvijalo na dveh lokacijah:

- 1) v Makedoniji – kjer je potekala prva faza trgovine z ljudmi: ogled »primernih nevest«, plačilo očetu žrtve, romska poroka in pridobitev nadzora nad dekletom; in
- 2) v Sloveniji, natančneje v Mariboru – kjer je žrtev živela z možem, njegovimi starši in sestrami. Tam se je dogajalo dolgotrajno izkoriščanje, prisilno delo, nasilje in omejevanje svobode.

7.2.4 KAKO se je zgodilo?

Storilci so kaznivo dejanje izvedli v več zaporednih fazah:

- *Pridobitev žrtve (rekrutiranje):*

Storilec, njegova mati in oče so preko posrednika v Makedoniji pregledali več družin in izbrali dekle, za katero so plačali 6.000 € njenemu očetu.

- *Transport in premik:*

Žrtev je bila po romski poroki odpeljana v Slovenijo, v Maribor, kjer je bila prisiljena v uradno poroko na upravni enoti.

- *Izkoriščanje:*

Po prihodu v Slovenijo so ji odvzeli dokumente in telefon, jo izolirali, nadzorovali njene stike, gibanje in prehrano. Bila je prisiljena v spolne odnose proti svoji volji, neprekinjeno delo (kuhanje, čiščenje, pranje, delo na terenu), in verske obrede, ki jih sama ni prakticirala. Če po njihovem mnenju dela ni dovolj vestno opravljala, se je mož fizično znašal nad njo. Hrano in pijačo so ji pogosto omejevali, spala je malo, in ni smela komunicirati s svojimi starši in drugimi brez nadzora stalnega nadzora. Govorila je lahko le v jeziku, ki ga je razumel tudi njen mož.

- *Pobeg:*

Ko so enkrat pomotoma pozabili zakleniti stanovanje, je pobegnila. Z možem sta občasno hodila na sprehode po Mariboru, na katerih je opazila policijsko postajo Maribor in si zapomnila pot do nje. Ko je pobegnila, je odšla na policijsko postajo in prijavila kaznivo dejanje.

- *Preiskava in odvzemi prostosti:*

Policisti so nemudoma začeli preiskavo, naslednji dan pa so njenemu možu in njegovima staršema odvzeli prostost. Opravili so hišno preiskavo in zasegli dokaze (telefoni, posnetki, obleka, dokumenti).

7.2.5 S ČIM se je zgodilo?

Dejanje je bilo izvršeno z uporabo prisile, zavajanja, odvzema prostosti in ekonomske prevlade.

Storilci so uporabili denarno plačilo (6.000 €) za pridobitev žrtve, da bi jo obdržali, so uporabljali družinsko avtoriteto in izgovor romskih običajev, odvzem dokumentov in komunikacijskih sredstev, nadzor, fizično silo, grožnje in psihično nasilje ter institucionalni videz zakonitosti (poroka na upravni enoti). To je ustvarilo popolno odvisnost žrtve od storilcev.

7.2.6 KDO je storilec?

Glavni storilec je bil 25-letni moški, ki je bil mož žrtve. V kaznivo dejanje sta bila neposredno vključena tudi njegova mati in oče, ki sta sodelovala pri nakupu dekleta, njenem nadzoru in prisili. V tujini (Makedoniji) sta bila soodgovorna še posrednik, ki je organiziral ogled družin in izbiro dekleta, in oče žrtve, ki je svojo hčerko prodal. Vsi trije slovenski državljani (mož in starša) so bili obsojeni zaradi trgovine z ljudmi z izvršitveno obliko služabništva in suženjstva, oče žrtve pa je bil v Makedoniji obsojen zaradi prodaje hčerke.

7.2.7 ZAKAJ je storil dejanje?

Motiv dejanja je bil za moškega in njegovo družino predvsem ekonomski in koristoljuben. Želeli so pridobiti poceni, popolnoma podrejeno delovno silo v obliki žene in služabnice. V družini je obstajalo pričakovanje, da bo sin, kot edini redno zaposlen, priskrbel »ženo«, ki bo hkrati opravljala vsa gospodinjska in fizična dela ter s tem razbremenila ostale družinske člane.

7.2.8 S KOM je bilo storjeno dejanje?

Dejanje je bilo storjeno v sotorilstvu. Glavni storilec je bil mož, njegova mati in oče sta bila pri tem aktivna pomočnika. Dekle so pridobili preko posrednika iz Makedonije, prav tako je pri tem sodeloval oče žrtve, ki je svojo hčer prodal.

7.2.9 PROTI KOMU je bilo storjeno dejanje?

Kaznivo dejanje je bilo storjeno proti mladoletni Rominji, državljanki Makedonije. V času poroke v Makedoniji je bila še mladoletna, medtem ko so uradno poroko na upravni enoti

v Sloveniji izvedli, ko je bila polnoletna. Žrtev je bila socialno in ekonomsko šibka, tuja državljanka, sama brez družine in prijateljev v tujem okolju, brez dostopa do pomoči ter psihološko in fizično zlorabljen. Zaradi teh okoliščin je bila popolnoma brez moči, da bi se sama zaščitila.

7.3 Odkrivanje in preiskava

Primer trgovine z ljudmi je bil odkrit, ko je žrtev prišla na Policijsko postajo Maribor in prijavila, da je bila prodana v prisilno poroko ter prisiljena bivati pri družini, ki jo je izkoriščala. Policist je takoj vključil kriminaliste, ki so z njo opravili razgovor in sprožili preiskavo. Istega dne je bila žrtev nameščena v krizno namestitev Slovenske karitas, medtem ko je storilec še isti večer na policiji prijavil njeno izginotje. Naslednje jutro so policisti pridržali moža in njegove starše ter opravili hišno preiskavo. Zasegli so mobilne telefone, zvočne posnetke pogovorov, video posnetek poroke v Makedoniji ter druge predmete, povezane z izkoriščanjem. Najdena je bila tudi večja količina tobaka, kar je vodilo v dodaten postopek zaradi tihotapstva. Pri tem primeru prikriti preiskovalni ukrepi niso bili uporabljeni.

Preiskava je potekala brez večjih ovir. Sprva je izziv predstavljal jezik, vendar je bil hitro rešen z ustreznimi prevodi dokumentov in tolmačenjem. Kazenska ovadba je bila vložena proti žrtvinemu možu in njegovima staršema v začetku leta 2014. Postopek je trajal leto in pol ter se končal z obsodbo za trgovino z ljudmi v obliki služabništva in suženjstva. Kasneje so uvedli ločen postopek tudi proti posredniku iz Makedonije, prav tako pa je bil v Makedoniji obsojen oče žrtve, ker je sodeloval pri prodaji svoje hčerke.

Med sodno obravnavo so se pojavile določene težave. Na začetku postopka niso bile ustrezno dokumentirane telesne poškodbe žrtve, kar so zagovorniki obtožencev skušali uporabiti za zmanjšanje njene verodostojnosti. Na sojenju so se pojavile tudi verbalne žalitve žrtve s strani zagovornikov, ki pa so bile ustrezno sankcionirane s strani sodnice in tožilke. Poleg tega se je znova pokazala jezikovna ovira, saj sodni tolmač za turški jezik ni dosledno prevajal pričanja. Žrtev je ob nepravilnostih mirno in odločno zahtevala korektne prevode, kar je okrepilo vtis njene suverenosti. S svojo držo je na koncu dosegla spremembo odnosa zagovornikov obtožencev, ki so jo začeli nagovarjati spoštljivo.

7.4 Proces nastanitve in pomoči žrtvi

Po razkritju kaznivega dejanja je bila žrtev trgovine z ljudmi vključena v programe pomoči dveh organizacij. Najprej so jo v Društvu Ključ informirali o oblikah podpore, nato pa je bila nameščena v krizno namestitev Slovenske karitas. Tam so ji zagotovili osnovne pogoje za stabilizacijo – hrano, počitek in zdravstveno oskrbo. Po izteku začetnega obdobja je bila vključena v program varne namestitve Društva Ključ, kjer je imela dostop do dolgotrajne psihosocialne in pravne pomoči ter varnega bivanja na tajni lokaciji. Poseben poudarek je

bil na vzpostavitvi občutka varnosti, čustveni podpori in pripravi na pričanje na sodišču, vključno s simulacijami postopka in prilagoditvami, ki so omogočile ločeno zaslišanje.

Dekle je bilo kasneje vključeno tudi v program reintegracije, ki je vključeval nadaljevanje izobraževanja in postopno vključevanje v družbeno okolje. Med procesom se je soočala z osebnimi izzivi, med drugim s kazenskim postopkom proti lastnemu očetu v Makedoniji. Odločila se je, da proti njemu ne bo pričala, pri čemer je imela podporo strokovnih delavcev. Bivanje v varni namestitvi je trajalo leto in pol, v tem času pa je žrtev pridobila stabilnost, samozavest in novo življenjsko perspektivo. Po zaključku programov pomoči je v tujini dokončala šolanje, si ustvarila družino in začela novo življenje.

7.4.1 Pobeg in prijava

Žrtev je izkoristila trenutek, ko so jo pozabili zakleniti v stanovanje, in je pobegnila do policijske postaje v Mariboru, kjer je na lastno pobudo prijavila kaznivo dejanje.

7.4.2 Prva policijska obravnava in krizna namestitev

Policisti so jo takoj sprejeli in obvestili kriminaliste. Še isti dan je bila nameščena v krizno namestitev Slovenske karitas, kjer so poskrbeli za njene osnovne fiziološke potrebe (hrano, vodo, počitek), ji priskrbeli zdravstveno pomoč (zdravljenje poškodb, pregled zaradi splava) jo pomirili in ji ponudili varno zavetje.

7.4.3 Prehod v varno namestitev

Po 30 dneh je bila žrtev premaknjena v program varne namestitve, ki ga vodi Društvo Ključ. Tam je bila nameščena na varno in tajno lokacijo, kjer je prejela psihosocialno pomoč, pravno podporo, čustveno podporo pri pričanju, redno prehrano, počitek in možnost telesne aktivnosti. Cilj je bil dolgotrajna rehabilitacija in opolnomočenje za pričanje.

7.4.4 Priprava na sodni postopek

Društvo Ključ ji je pomagalo zapisati in razumeti njeno zgodbo, pripraviti se na pričanje s simulacijami sodnega postopka in pogovora z odvetniki, pridobiti ločeno zaslišanje brez stika s storilci ter zagotoviti spremstvo policije in strokovnjakov na sodišče.

7.4.5 Reintegracija

Kasneje je bila vključena v program reintegracije in redno srednješolsko izobraževanje, preko katerega si je ustvarila novo življenje. Med bivanjem v Sloveniji se je okrepila psihično in fizično, kasneje pa zaživela novo življenje v tujini, dokončala šolanje in si ustvarila družino.

7.5 Izhodišča za razpravo s študenti

- 1) Kako je bilo zaznano kaznivo dejanje?
- 2) Katere posredne in neposredne dokaze so pridobili preiskovalci? Kje bi lahko pridobili še več informacij in dokazov?
- 3) Pri zaznavi kaznivega dejanja policisti niso dokumentirali telesnih poškodb žrtve. Kako bi lahko to vplivalo na kazenski postopek? Katerim korakom bi policisti morali slediti, da bi zagotovil pravilno dokumentiranje poškodb?
- 4) Kateri stereotipi so ali bi lahko bili povezani z analiziranim primerom?
- 5) Kako vplivajo jezikovne ovire na pravičnost postopka?
- 6) Katere organizacije so bile vključene v pomoč žrtvi? Katere oblike pomoči zagotavljajo te organizacije?
- 7) Razmislite, zakaj je simulacija sodnega postopka pred pričanjem na sodišču pomembna za žrtev. Kakšen vpliv ima takšna priprava na žrtev in njeno kasnejše pričanje?
- 8) Katere ukrepe lahko sodišče in organizacije sprejmejo, da zaščitijo žrtev?

7.6 Dodatne ideje za interaktivne naloge s študenti

- 1) Študenti v parih odigrajo naslednje vloge:
  - policist, ki sprejme prijavo, in žrtev;
  - kriminalist, ki opravlja razgovor z žrtvijo, in žrtev;
  - kriminalist, ki opravlja razgovor z osumljencem (žrtvinim možem), in žrtvin mož;
  - kriminalist, ki opravlja razgovor z mamo osumljenca, in mama osumljenca;
  - kriminalist, ki opravlja razgovor z očetom osumljenca, in oče osumljenca.

Študenti v skupinah razmislijo in pripravijo vprašanja za izvedbo posameznih razgovorov. Na tak način vadijo zastavljanje vprašanj, beleženje odgovorov in prepoznavanje ključnih informacij.

- 2) Študenti pripravijo časovnico – od nakupa neveste pa do zaključka postopka in njene uspešne reintegracije.
- 3) Študenti analizirajo in prepoznajo dejavnike tveganja v življenju dekleta, zaradi katerih je bila bolj izpostavljena možnosti, da postane žrtev trgovine z ljudmi. Poleg tega razmišljajo tudi o drugih dejavnikih tveganja in prepoznajo, katere skupine ali posamezniki so v splošnem bolj ranljivi za trgovino z ljudmi.

- 4) Prepoznavanje znakov trgovine z ljudmi – kako prepoznati znake izkoriščanja. Študenti za posamezne oblike trgovine z ljudmi pripravimo možne znake, na podlagi katerih je mogoče prepoznati trgovino z ljudmi.
- 5) Kako poteka preiskovanje in dokazovanje trgovine z ljudmi? Katera preiskovalna dejanja so najpogostejše uporabljena (klasični ali prikriti preiskovalni ukrepi)?

8 Viri in literatura

- Caplan, A., Domínguez-Gil, B., Matesanz, R. in Prior, C. (2009). *Trafficking in organs, tissues and cells and trafficking in human beings for the purpose of the removal of organs: Joint Council of Europe/United Nations study*. Council of Europe. <https://rm.coe.int/16805ad1bb>
- Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ. (2011). *Uradni list Evropske unije*, (L 101/1).
- Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi. (n. d. a). *Evropski dan boja proti trgovini z ljudmi*. <https://drustvo-kljuc.si/sl/evropski-dan-boja-proti-trgovini-z-ljudmi-2/>
- Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi. (n. d. b). *Kurativni projekti*. <https://drustvo-kljuc.si/sl/nase-delo/kurativni-projekti/>
- Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi. (n. d. c). *O pojavu TzL*. <https://drustvo-kljuc.si/o-pojavu-tzl/>
- Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi. (n. d. d). *Zaključeni projekti*. <https://drustvo-kljuc.si/sl/nase-delo/preventivni-projekti/zakljuceni-projekti/>
- Farrell, A., Dank, M., de Vries, I., Kafafian, M., Hughes, A. in Lockwood, S. (2019). Failing victims? Challenges of the police response to human trafficking. *Criminology & Public Policy*, 18(3), 649–673. <https://doi.org/10.1111/1745-9133.12456>
- Frangež, D. (2024). *Joint Research: Victimization and trafficking in human beings*. https://jointstories.eu/wp-content/uploads/2025/06/FINAL_CORR._JeS_-Joint-Research-Report_TOPIC-1.pdf
- Frangež, D. in Bučar Ručman, A. (2017). Specific forms of human trafficking in Slovenia: Overview and preventive measures. *Police Practice and Research*, 18(3), 230–244. <https://doi.org/10.1080/15614263.2017.1291562>
- Frelj, M. (2017). Relationships with the police: Between protection and abuse. V I. Radačić in M. Pajnik (ur.), *Prostitution in Croatia and Slovenia: Sex workers' experiences* (str. 165–174). Institute of Social Science Ivo Pilar, The Peace Institute.
- Iz principa. (n. d.). *Trgovina z ljudmi*. <https://izprincipa.si/projekt/trgovina-z-ljudmi/>
- Karitas (n. d.). *Kam po pomoč?* <https://www.karitas.si/pomoc/pomoc-zrtvam-trgovine-z-ljudmi/kam-po-pomoc/>
- Kazenski zakonik. (2012, 2015, 2016, 2017, 2020, 2021, 2023). *Uradni list*, (50/12, 54/15, 6/16, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 16/23).

- Klun, M. in Frangež, D. (2024). Kriminalistični vidiki trgovine z ljudmi v Sloveniji: sistematični pregled empiričnih raziskav. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 75(3), 199–215. https://www.policija.si/images/stories/Publikacije/RKK/PDF/2024/O3/RKK2024-03_MonikaKlun_KriminalisticniVidikiTrgovineZLjudmi.pdf
- Kovač, P. (2019). *(Re)integracija žrtev trgovanja z ljudmi*. Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi. https://drustvo-kljuc.si/wp-content/uploads/2023/04/e-publikacija-Reintegracija_2019.pdf
- Kovač, P. in Kos, A. (2023). *Zaznavanje zlorabe otrok za prostitucijo med strokovnimi delavci in delavkami v Sloveniji, analiza stanja in rezultati raziskave, izvedene jeseni 2022*. Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi.
- Markelj, L., Selan, A., Dolinar, T. in Sande, M. (2022). Sex work in Slovenia: Assessing the needs of sex workers. *Sociological Research Online*, 27(2), 434–451. <https://doi.org/10.1177/13607804211018480>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2023). *Letno poročilo o delu policije 2022*. Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. <https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2022.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2025). *Letno poročilo o delu policije 2024*. https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2024_Publikacija-za-tisk.pdf
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. a). *Pomoč in zaščita žrtev trgovine z ljudmi*. <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/pomoc-in-zascita-zrtev/>
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. b). *Preprečevanje trgovine z ljudmi*. <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/ozavescanje/>
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. c). *Trgovina z ljudmi*. <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/trgovina-z-ljudmi/>
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. d). *Trgovina z ljudmi v Sloveniji v preteklih letih (2010–2022)*. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNZ/SPBTL/INFOGRAFIKA/TZL2022_slo_v2.pdf
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d. e). *Trgovina z ljudmi v Sloveniji v preteklih letih (2019–2023)*. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNZ/SPBTL/INFOGRAFIKA/TZL2023.pdf>
- Pajnik, M. in Kavčič, U. (2007). *Vzpostavitev in spremljanje mednarodno primerljivih kazalcev o trgovini z ljudmi: Končno poročilo o raziskavi*. Mirovni inštitut.

- Pajón, L. in Walsh, D. (2018). Proposing a theoretical framework for the criminal investigation of human trafficking crimes. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 14(2), 493–511. <https://doi.org/10.1093/police/pay031>
- Slovenska filantropija. (n. d.). *Boj proti trgovini z ljudmi – širjenje informacij je orožje proti izkoriščanju (2018)*. <https://www.filantropija.org/boj-proti-trgovini-z-ljudmi-sirjenje-informacij-je-orozje-proti-izkoriscanju-2018/>
- Šalamon, S. (2006). Varstvo potencialnih žrtev trgovine z ljudmi. *Dignitas: revija za človekove pravice*, (29/30), 118–131.
- Tiegl, A. (2024). *Obravnava žrtev trgovine z ljudmi v Sloveniji* [diplomsko delo]. <https://dk.um.si/lzpisGradiva.php?id=89580>
- United Nations Office on Drugs and Crime. (n. d.). *Human trafficking FAQs*. <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/faqs.html#h1>
- Zakon o ratifikaciji Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu. (2004). *Uradni list RS – Mednarodne pogodbe*, (15/04).